

2024/1349

22.5.2024

UREDBA (EU) 2024/1349 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 14. maja 2024

o vzpostavitvi postopka vračanja na meji in spremembi Uredbe (EU) 2021/1148

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 77(2) in 79(2)(c) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenj Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenj Odbora regij ⁽²⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija bi morala kot območje svobode, varnosti in pravice odpraviti nadzor na notranjih mejah za osebe, oblikovati skupno politiko na področju azila in migracij, nadzora na zunanjih mejah in vračanja ter preprečevati nedovoljena gibanja med državami članicami na podlagi solidarnosti in pravične delitve odgovornosti med državami članicami, pri čemer bi morala biti ta politika pravična tudi do državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva ter popolnoma spoštovati temeljne pravice.
- (2) Cilj te uredbe je racionalizirati, poenostaviti in harmonizirati postopkovne ureditve držav članic z vzpostavitvijo postopka vračanja na meji. Ta postopek bi se moral uporabljati za državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, katerih prošnja je bila zavrnjena v okviru azilnega postopka na meji iz Uredbe (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: azilni postopek na meji).
- (3) Za države članice, ki jih Uredba (EU) 2024/1348 ne zavezuje, bi se morala sklicevanja v tej uredbi na določbe Uredbe (EU) 2024/1348 razumeti kot sklicevanja na enakovredne določbe, ki so jih morda uvedle v svoje nacionalno pravo.
- (4) Pri obravnavanju oseb, ki sodijo na področje uporabe te uredbe, države članice zavezujejo obveznosti iz instrumentov mednarodnega prava, katerih pogodbenice so.
- (5) Primarna skrb držav članic pri uporabi določb te uredbe, ki bi lahko vplivale na mladoletnike, je največja korist otroka.
- (6) Številne prošnje za mednarodno zaščito so podane na zunanji meji ali tranzitnem območju države članice, vlagajo pa jih tudi osebe, ki so prijete v zvezi z nedovoljenim prehodom zunanje meje, tj. v trenutku nedovoljenega prehoda zunanje meje oziroma v bližini zadevne zunanje meje po prehodu, ali osebe, izkrcane po operacijah iskanja in reševanja. Za izvajanje identifikacije, varnostnega in zdravstvenega preverjanja na zunanji meji in usmerjanje zadevnih državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva v ustrezne postopke je potrebno preverjanje. Po

⁽¹⁾ UL C 75, 10.3.2017, str. 97 in UL C 155, 30.4.2021, str. 64.

⁽²⁾ UL C 207, 30.6.2017, str. 67 in UL C 175, 7.5.2021, str. 32.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 14. maja 2024.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (UL L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

preverjanju bi bilo treba državljanke tretjih držav in osebe brez državljanstva usmeriti v ustrezen azilni postopek ali postopek vračanja ali jim zavrniti vstop. Zato bi bilo treba vzpostaviti fazo pred vstopom, ki bi smiselno vključevala preverjanje ter azilni postopek in postopek vračanja na meji. Med vsemi fazami ustreznih postopkov za vse nedovoljene prihode bi morala obstajati integrirana in učinkovita povezava.

- (7) Vstop na ozemlje se ne dovoli, kadar prosilec nima pravice ostati, kadar ni zahteval, da se mu dovoli ostati za namene pritožbenega postopka iz Uredbe (EU) 2024/1348, ali kadar je sodišče odločilo, da mu ne bi smelo biti dovoljeno ostati do izida takega pritožbenega postopka. V takih primerih bi bilo treba za zagotovitev kontinuitete med azilnim postopkom in postopkom vračanja postopek vračanja prav tako izvajati v okviru postopka na meji v obdobju, ki ne presega 12 tednov. To obdobje bi se moralo šteti od trenutka, ko prosilec, državljan tretje države ali oseba brez državljanstva nima več pravice ostati ali se ji ne dovoli več ostati.
- (8) Da se zagotovi enako obravnavanje vseh državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva, katerih prošnja je bila v okviru postopka na meji zavrnjena, kadar se je država članica odločila, da ne bo uporabljala določb Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁵⁾ na podlagi ustreznega odstopanja iz navedene direktive za državljanke tretjih držav in osebe brez državljanstva ter zadevnemu državljanu tretje države ne izda odločbe o vrnitvi, bi morala biti obravnavana in raven zaščite zadevnega prosilca, državljan tretje države ali osebe brez državljanstva v skladu z določbo Direktive 2008/115/ES o ugodnejših določbah v zvezi z državljanji tretjih držav, ki so izvzeti s področja uporabe navedene direktive, in biti enakovredna tistim, ki veljajo za osebe, ki se jim izda odločba o vrnitvi.
- (9) Pri uporabi postopka vračanja na meji bi se morale uporabljati nekatere določbe Direktive 2008/115/ES, saj urejajo elemente postopka vračanja na meji, ki jih ta uredba ne določa, zlasti določbe o opredelitvi pojmov, ugodnejših določbah, nevračanju, največji koristi otroka, družinskem življenju in zdravstvenem stanju, tveganju pobega, obveznosti sodelovanja, roku za prostovoljno vrnitev, odločbi o vrnitvi, odstranitvi, odlogu odstranitve, vračanju in odstranitvi mladoletnikov brez spremstva, prepovedih vstopa, varovalnih ukrepov pred vrnitvijo, pridržanju, pogojih pridržanja, pridržanju mladoletnikov in družin ter izrednih razmerah. Za zmanjšanje tveganja nedovoljenega vstopa in gibanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva, za katere se uporablja postopek vračanja na meji, bi bilo treba odobriti rok za prostovoljno vrnitev. Ta rok za prostovoljno vrnitev bi bilo treba odobriti šele na zahtevo in ne bi smel niti presegati 15 dni niti dajati pravice do vstopa na ozemlje zadevne države članice. Zadevne osebe bi morale pristojnim organom predati vse veljavne potne listine, ki jih posedujejo, za toliko časa, kolikor je potrebno, da se jim prepreči pobeg. Določbe o vračanju iz te uredbe ne posegajo v diskrecijsko možnost držav članic, da se kadar koli odločijo za izdajo nevezanega dovoljenja za prebivanje ali drugega dovoljenja, ki iz sočutja, humanitarnih ali drugih razlogov daje pravico do prebivanja državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju.
- (10) Kadar se nezakonito prebivajoči državljan tretje države ali oseba brez državljanstva ne vrne ali ni odstranjena v najdaljšem roku v okviru postopka vračanja na meji, bi se moral postopek vračanja nadaljevati, kakor je določeno v Direktivi 2008/115/ES.
- (11) Kadar prosilec, državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je bila pridržana med azilnim postopkom na meji iz Uredbe (EU) 2024/1348, nima več pravice ostati in ji ni bilo dovoljeno ostati, bi morale imeti države članice možnost, da nadaljujejo pridržanje z namenom preprečitve vstopa na ozemlje in izvajanja postopka vračanja ob spoštovanju jamstev in pogojev za pridržanje iz Direktive 2008/115/ES. Obstajati bi morala tudi možnost, da se pridržani prosilec, državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki med takim azilnim postopkom na meji ni bila pridržana ter nima več pravice ostati in ji ni bilo dovoljeno ostati, če obstaja nevarnost pobega, če se izogiba vrnitvi ali jo ovira ali če predstavlja grožnjo za javni red, javno varnost ali nacionalno varnost. To pridržanje bi moralo biti čim krajše in ne bi smelo presegati najdaljšega obdobja trajanja postopka vračanja na meji. Kadar se nezakonito prebivajoči državljan tretje države ali oseba brez državljanstva ne vrne ali ni odstranjena v tem roku v okviru postopka vračanja na meji, bi se morala uporabljati Direktiva 2008/115/ES. Najdaljše obdobje pridržanja iz navedene direktive bi moralo vključevati obdobje pridržanja, uporabljeno med postopkom vračanja na meji.

⁽⁵⁾ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98).

- (12) Postopek vračanja na meji bi moral v kriznih razmerah, kakor so opredeljene v Uredbi (EU) 2024/1359 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, olajšati vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, katerih prošnje so bile v azilnem postopku na meji zavrnjene zaradi kriznih razmer ter ki nimajo pravice ostati in jim tudi ni dovoljeno ostati, tako da se pristojnim nacionalnim organom zagotovijo potrebna orodja in zadosten časovni okvir za izvedbo postopkov vračanja s potrebno skrbnostjo. Da bi se lahko učinkovito odzvali na krizne razmere, bi morale biti mogoče postopek vračanja na meji v kriznih razmerah uporabiti tudi za prosilce, državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, za katere se uporablja postopek vračanja na meji in katerih prošnja je bila zavrnjena pred sprejetjem izvedbenega sklepa Sveta, kakor je določeno v Uredbi (EU) 2024/1359, ob izjavi, da se država članica sooča s kriznimi razmerami, ter ki nimajo pravice ostati in ki jim po sprejetju takega sklepa ni dovoljeno ostati.
- (13) V skladu s členom 72 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ta uredba ne vpliva na izpolnjevanje obveznosti, ki jih imajo države članice glede vzdrževanja javnega reda in miru ter zagotavljanja notranje varnosti.
- (14) Da bi zagotovili usklajeno izvajanje določb v zvezi s postopkom vračanja na meji iz te uredbe do začetka njene uporabe, bi bilo treba pripraviti in izvesti izvedbene načrte na ravni Unije in nacionalnih ravneh, v katerih so opredeljene vrzeli in operativni koraki za vsako državo članico.
- (15) Uporabo te uredbe bi bilo treba ocenjevati v rednih časovnih presledkih.
- (16) Cilj politike Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko, vzpostavljenega v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja z Uredbo (EU) 2021/1148 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾, je zagotoviti močno in učinkovito evropsko integrirano upravljanje zunanjih meja, vključno s preprečevanjem in odkrivanjem nezakonitega priseljevanja ter učinkovitim upravljanjem migracijskih tokov. K doseganju ciljev Uredbe (EU) 2021/1148 bi prispevalo tudi, če bi bilo mogoče v okviru navedenega instrumenta financirati podporo za solidarnostne ukrepe v okviru Uredbe (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾. Uredbo (EU) 2021/1148 bi bilo zato treba spremeniti.
- (17) Moralo bi biti možno uporabiti sredstva Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko in drugih ustreznih skladov Unije (v nadaljnjem besedilu: skladi) za podporo prizadevanjem držav članic pri uporabi Uredbe (EU) 2024/1351 v skladu s pravili, ki urejajo uporabo skladov, in brez poseganja v druge prednostne naloge, ki jih podpirajo skladi. V zvezi s tem bi morale države članice imeti možnost uporabiti dodeljena sredstva v okviru zadevnih programov, vključno z zneski, ki so na voljo po vmesnem pregledu. Moralo bi biti možno zagotoviti dodatno podporo v okviru ustreznih tematskih instrumentov, zlasti tistim državam članicam, ki bi morda morale povečati svoje zmogljivosti na mejah.
- (18) Uredbo (EU) 2021/1148 bi bilo treba spremeniti, da se zagotovi celoten prispevek iz proračuna Unije k skupnim upravičenim odhodkom solidarnostnih ukrepov ter da se uvedejo posebne zahteve glede poročanja v zvezi s temi ukrepi v okviru že obstoječih obveznosti poročanja o izvajanju skladov. Navedeno uredbo bi bilo treba spremeniti tudi zato, da se državam članicam omogoči zagotavljanje finančnih prispevkov za Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko v obliki zunanjih namenskih prejemkov.
- (19) Ker ciljev te uredbe, in sicer vzpostavitve postopka vračanja na meji, da se določijo posebna začasna pravila, ki bi državam članicam omogočila, da rešujejo krizne razmere, ter da se omogoči financiranje podpore na podlagi Uredbe (EU) 2021/1148 za solidarnostne ukrepe v okviru Uredbe (EU) 2024/1351, države članice ne morejo zadovoljivo

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2024/1359 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o ravnanju v kriznih razmerah in primeru višje sile na področju migracij in azila ter spremembi Uredbe (EU) 2021/1147 (UL L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja (UL L 251, 15.7.2021, str. 48).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o upravljanju azila in migracij, spremembi uredb (EU) 2021/1147 in (EU) 2021/1060 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 604/2013 (UL L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov te uredbe lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

- (20) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Ker ta uredba nadgrajuje schengenski pravni red, se Danska v skladu s členom 4 navedenega protokola v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to uredbo, odloči, ali jo bo prenesla v svoje nacionalno pravo.
- (21) Ta uredba predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerih Irska v skladu s Sklepom Sveta 2002/192/ES ne sodeluje⁽⁹⁾; Irska torej ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (22) Ta uredba za Islandijo in Norveško predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda⁽¹⁰⁾, ki spadajo na področje iz člena 1, točka A, Sklepa Sveta 1999/437/ES⁽¹¹⁾.
- (23) Ta uredba za Švico predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda⁽¹²⁾, ki spadajo na področje iz člena 1, točka A, Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES⁽¹³⁾.
- (24) Ta uredba za Lihtenštajn predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda⁽¹⁴⁾, ki spadajo na področje iz člena 1, točka A, Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU⁽¹⁵⁾.
- (25) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Namen te uredbe je zlasti zagotoviti dosledno spoštovanje človekovega dostojanstva in spodbujati uporabo členov 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24 in 47 Listine –

⁽⁹⁾ Sklep Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20).

⁽¹⁰⁾ UL L 176, 10.7.1999, str. 36.

⁽¹¹⁾ Sklep Sveta 1999/437/ES z dne 17. maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31).

⁽¹²⁾ UL L 53, 27.2.2008, str. 52.

⁽¹³⁾ Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1).

⁽¹⁴⁾ UL L 160, 18.6.2011, str. 21.

⁽¹⁵⁾ Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. S to uredbo se vzpostavlja postopek vračanja na meji. Uredba se uporablja za državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, katerih prošnja je bila zavrnjena v okviru azilnega postopka na meji iz členov 43 do 54 Uredbe (EU) 2024/1348 (v nadaljnjem besedilu: azilni postopek na meji). V njej so določena tudi začasna posebna pravila o postopku vračanja na meji v kriznih razmerah, kakor so opredeljene v členu 1(4) Uredbe (EU) 2024/1359.

S to uredbo se spreminja tudi Uredba (EU) 2021/1148, da se omogoči financiranje podpore na podlagi navedene uredbe za solidarnostne ukrepe v okviru Uredbe (EU) 2024/1351.

2. Začasni ukrepi, sprejeti na podlagi poglavja III te uredbe, izpolnjujejo zahteve glede nujnosti in sorazmernosti, so primerni za doseganje zastavljenih ciljev in zagotavljanje varstva pravic prosilcev ter so skladni z obveznostmi držav članic na podlagi Listine in mednarodnega prava.

3. Ukrepi iz poglavja III te uredbe se uporabljajo le v obsegu, ki ga terja nujnost razmer, začasno in omejeno ter zgolj v izjemnih okoliščinah. Države članice lahko na zahtevo uporabijo ukrepe iz poglavja III le v obsegu, določenem v sklepu iz člena 4(3) Uredbe (EU) 2024/1359.

Člen 2

Sklicevanja na Uredbo (EU) 2024/1348

Za države članice, ki jih Uredba (EU) 2024/1348 ne zavezuje, se sklicevanja v tej uredbi na določbe Uredbe (EU) 2024/1348 razumejo kot sklicevanja na enakovredne določbe, ki so jih morda uvedle v svoje nacionalno pravo.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljata naslednji opredelitvi pojmov:

- (a) „prošnja za mednarodno zaščito“ ali „prošnja“ pomeni prošnjo za mednarodno zaščito oziroma prošnjo, kakor je opredeljena v členu 3, točka 12, Uredbe (EU) 2024/1348;
- (b) „prosilcec“ pomeni prosilca, kakor je opredeljen v členu 3, točka 13, Uredbe (EU) 2024/1348.

POGLAVJE II

POSTOPEK VRAČANJA NA MEJI

Člen 4

Postopek vračanja na meji

1. Državljanom tretjih držav in osebam brez državljanstva, katerih prošnja se zavrne v okviru azilnega postopka na meji, ni dovoljen vstop na ozemlje zadevne države članice.

2. Države članice od oseb iz odstavka 1 zahtevajo, da največ 12 tednov prebivajo na lokacijah na zunanji meji, v njeni bližini ali na tranzitnih območjih. Kadar država članica takih oseb ne more nastaniti na navedenih lokacijah, lahko uporabi druge lokacije na svojem ozemlju. Obdobje 12 tednov se začne od datuma, ko prosilec, državljan tretje države ali oseba

brez državljanstva nima več pravice ostati in ji ni dovoljeno ostati. Zahteva po prebivanju na določeni lokaciji v skladu s tem odstavkom se ne šteje za dovoljenje za vstop na ozemlje države članice ali za bivanje na njem. Pogoji na navedenih lokacijah izpolnjujejo standarde, enakovredne standardom materialnih pogojev za sprejem in zdravstvenega varstva v skladu s členoma 19 in 20 Direktive (EU) 2024/1346 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁶⁾, saj se uporabljajo za osebe, ki se še vedno štejejo za prosilce.

3. Člen 3, člen 4(1), člen 5, člen 6(1) do (5), člen 7(2) in (3), členi 8 do 11, člen 12, člen 14(1), člen 15(2) do (4) ter členi 16 do 18 Direktive 2008/115/ES se uporabljajo za namene tega člena.

4. Kadar odločbe o vrnitvi ni mogoče uveljaviti v najdaljšem obdobju iz odstavka 2, države članice nadaljujejo postopke vračanja v skladu z Direktivo 2008/115/ES.

5. Brez poseganja v možnost, da se osebe iz odstavka 1 kadar koli vrnejo prostovoljno, se tem osebam odobri rok za prostovoljno vrnitev, razen če obstaja nevarnost pobega ali če je bila njihova prošnja v okviru azilnega postopka na meji zavrnjena kot očitno neutemeljena ali če predstavljajo grožnjo za javni red, javno varnost ali nacionalno varnost držav članic. Rok za prostovoljno vrnitev se odobri šele na zahtevo in niti ne presega 15 dni niti ne daje pravice do vstopa na ozemlje zadevne države članice. Take osebe za namene tega odstavka pristojnim organom za toliko časa, kot je potrebno, predajo vse veljavne potne listine, ki jih posedujejo, da se prepreči pobeg.

6. Države članice, ki po zavrnitvi prošnje v okviru azilnega postopka na meji izdajo odločbo o zavrnitvi vstopa v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁷⁾ in ki so se odločile, da v takih primerih ne bodo uporabljale Direktive 2008/115/ES na podlagi člena 2(2), točka (a), navedene direktive, zagotovijo, da sta obravnava in raven zaščite državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva, ki jim je bil zavrnjen vstop, skladni s členom 4(4) Direktive 2008/115/ES ter enakovredni obravnavi in ravni zaščite, določenima v odstavku 2 tega člena in v členu 5(4) te uredbe.

Člen 5

Pridržanje

1. Pridržanje se lahko odredi le kot skrajni ukrep, če se to izkaže za potrebno na podlagi presoje vsakega primera posebej in če ni mogoče učinkovito uporabiti drugih manj prisilnih ukrepov.

2. Osebe iz člena 4(1) te uredbe, ki so bile med azilnim postopkom na meji pridržane ter nimajo več pravice ostati in jim ni dovoljeno ostati, se lahko še naprej pridržijo z namenom preprečitve vstopa na ozemlje zadevne države članice, priprave vrnitve ali izvedbe postopka odstranitve.

3. Osebe iz člena 4(1) te uredbe, ki med azilnim postopkom na meji niso bile pridržane ter nimajo več pravice ostati in jim ni dovoljeno ostati, se lahko pridržijo, če obstaja nevarnost pobega v smislu Direktive 2008/115/ES, če ovirajo pripravo vrnitve ali postopka odstranitve ali se temu izogibajo ali če predstavljajo grožnjo za javni red, javno varnost ali nacionalno varnost.

4. Pridržanje traja čim krajši čas in le toliko časa, kot je mogoče upravičeno pričakovati odstranitev ter dokler trajajo postopki v ta namen, pri čemer se ti izvedejo s primerno skrbnostjo. Obdobje pridržanja ne presega obdobja iz člena 4(2) te uredbe in se, kadar se zaporedno pridržanje odredi takoj po obdobju pridržanja, določenem na podlagi tega člena, vključni v izračun najdaljšega obdobja pridržanja iz člena 15(5) in (6) Direktive 2008/115/ES.

⁽¹⁶⁾ Direktiva (EU) 2024/1346 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (UL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1).

5. Agencija Evropske unije za azil, ustanovljena z Uredbo (EU) 2021/2303 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁸⁾, v skladu s členom 13(2) navedene uredbe do 12. decembra 2024 pripravi smernice o različnih praksah kot alternativni pridržanju, ki bi se lahko uporabile v okviru postopka na meji.

POGLAVJE III

ODSTOPANJA, KI SE UPORABLJAJO V KRIZNIH RAZMERAH

Člen 6

Ukrepi, ki se uporabljajo za postopek vračanja na meji v kriznih razmerah

1. V kriznih razmerah, kot so opredeljene v členu 1(4) Uredbe (EU) 2024/1359, in v zvezi z nezakonito bivajočimi državljani tretjih držav ali osebami brez državljanstva, katerih prošnja je bila zavrnjena v okviru azilnega postopka na meji na podlagi člena 11(3), (4) in (6) Uredbe (EU) 2024/1359 ter ki nimajo pravice ostati in jim ni dovoljeno ostati, lahko države članice odstopajo, kot sledi:

- (a) z odstopanjem od člena 4(2) te uredbe lahko države članice najdaljše obdobje, v katerem se navedene državljanke tretjih držav oziroma osebe brez državljanstva zadrži na lokacijah iz navedenega člena, podaljšajo za dodatno obdobje največ šestih tednov;
- (b) z odstopanjem od člena 5(4) te uredbe obdobje pridržanja ne presega obdobja iz točke (a) tega odstavka in se vključi v izračun najdaljšega obdobja pridržanja iz člena 15(5) in (6) Direktive 2008/115/ES.

2. Odstavek 1 tega člena se uporablja tudi za prosilce, državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, za katere se uporablja azilni postopek na meji, katerih prošnja je bila zavrnjena pred sprejetjem izvedbenega sklepa Sveta iz člena 4(3) Uredbe (EU) 2024/1359 ter ki po sprejetju navedenega izvedbenega sklepa nimajo pravice ostati in jim ni dovoljeno ostati.

3. Organizacije in osebe, ki smejo na podlagi nacionalnega prava zagotavljati nasvete in svetovanje, imajo dejanski dostop do prosilcev, ki so pridržani v centrih za pridržanje ali se nahajajo na mejnih prehodih. Države članice lahko take ukrepe omejijo, kadar je to po nacionalnem pravu objektivno potrebno zaradi varnosti, javnega reda ali upravnega vodenja centra za pridržanje, pod pogojem da s tem dostop ni resno oviran ali onemogočen.

Člen 7

Postopkovna pravila

Kadar država članica meni, da se sooča s kriznimi razmerami, kot so opredeljene v členu 1(4) Uredbe (EU) 2024/1359, lahko predloži zahtevo za uporabo odstopanj iz člena 6 te uredbe. Kadar predloži tako zahtevo, se uporabljajo členi 2 do 6 oziroma člen 17(3) in (4) Uredbe (EU) 2024/1359. Kadar se je na podlagi člena 2 Uredbe (EU) 2024/1359 že začel postopek za pridobitev odstopanja, lahko države članice v okviru tega postopka predložijo zahtevo za uporabo odstopanj iz člena 6 te uredbe.

Člen 8

Posebne določbe in jamstva

Država članica, ki uporabi odstopanje iz člena 6, zadevne državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva v jeziku, ki ga državljani tretjih držav in osebe brez državljanstva razumejo ali za katerega se razumno domneva, da ga razumejo, ustrezno obvesti o uporabljenih ukrepih in njihovem trajanju.

⁽¹⁸⁾ Uredba (EU) 2021/2303 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2021 o Agenciji Evropske unije za azil in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 439/2010 (UL L 468, 30.12.2021, str. 1).

POGLAVJE IV
SPREMEMBE UREDBE (EU) 2021/1148

Člen 9
Spremembe Uredbe (EU) 2021/1148

Uredba (EU) 2021/1148 se spremeni:

(1) v členu 2 se doda naslednja točka:

„(11) „solidarnostni ukrep“ pomeni ukrep, katerega področje uporabe je določeno v točki (b) člena 56(2) Uredbe (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta (*) ter ki se financira s finančnimi prispevki držav članic iz člena 64(1) navedene uredbe.“

(*) Uredba (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o upravljanju azila in migracij, spremembi uredb (EU) 2021/1147 in (EU) 2021/1060 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 604/2013 (UL L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).“;

(2) v členu 10 se doda naslednji odstavek:

„3. Podpora na podlagi te uredbe se lahko za namene solidarnostnih ukrepov financira s prispevki držav članic in drugih javnih ali zasebnih donatorjev kot zunanjimi namenskimi prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe.“;

(3) v členu 12 se vstavi naslednji odstavek:

„7a. Prispevek iz proračuna Unije se lahko poveča na 100 % skupnih upravičenih izdatkov za solidarnostne ukrepe.“;

(4) v členu 29(2), prvi pododstavek, se vstavi naslednja točka:

„(aa) izvajanju solidarnostnih ukrepov, vključno z razčlenitvijo finančnih prispevkov po ukrepih in opisom glavnih rezultatov, doseženih s financiranjem.“;

(5) v Prilogi II, točka 1, se doda naslednja točka:

„(h) podpora solidarnostnim ukrepom v skladu s področjem uporabe podpore iz točke 1 Priloge III.“;

(6) Priloga VI se spremeni:

(a) v razpredelnici 1, točka I, se doda naslednja koda:

„030 Solidarnostni ukrepi“;

(b) razpredelnica 3 se spremeni:

(i) kodi 005 in 006 se nadomestita z naslednjim:

„005 Posebna tranzitna shema iz člena 17

006 Ukrepi iz člena 85(2) Uredbe (EU) 2018/1240“;

(ii) dodajo se naslednje kode:

„007 Ukrepi iz člena 85(3) Uredbe (EU) 2018/1240

008 Nujna pomoč

009 Solidarnostni ukrepi“.

POGLAVJE V
KONČNE DOLOČBE

Člen 10

Izpodbijanje s strani javnih organov

Ta uredba ne vpliva na možnost javnih organov, da v skladu z nacionalnim pravom izpodbijajo upravne ali sodne odločbe.

Člen 11

Izračun rokov

Katero koli časovno obdobje, predpisano v tej uredbi, se izračuna na naslednji način:

- (a) kadar je treba obdobje, izraženo v dnevih, tednih ali mesecih, izračunati od trenutka, ko se je zgodil nek dogodek ali je prišlo do nekega dejanja, se sam dan, na katerega se je ta dogodek zgodil oziroma je prišlo do tega dejanja, ne šteje v zadevno obdobje;
- (b) obdobje, izraženo v tednih ali mesecih, se konča z iztekom tistega dneva v zadnjem tednu ali mesecu, ki je isti dan v tednu oziroma pade na isti datum v mesecu kot dan, na katerega je prišlo do dogodka ali dejanja, od katerega se izračuna obdobje; kadar v obdobju, izraženem v mesecih, dneva, na katerega bi se moralo obdobje izteči, v zadnjem mesecu obdobja ni, se obdobje konča opolnoči zadnjega dneva tega zadnjega meseca;
- (c) roki vključujejo sobote, nedelje in uradne praznike v zadevni državi članici; kadar se rok izteče na soboto, nedeljo ali uradni praznik, se kot zadnji dan roka šteje naslednji delovni dan.

Člen 12

Prehodni ukrepi

Komisija do 12. septembra 2024 v tesnem sodelovanju z državami članicami in ustreznimi organi, uradi in agencijami Unije Svetu predstavi skupni izvedbeni načrt, s čimer poskrbi, da so države članice do 1. julija 2026 ustrezno pripravljene na izvajanje poglavja II te uredbe, pri čemer oceni morebitne opredeljene vrzeli in potrebne operativne ukrepe, ter o tem obvesti Evropski parlament.

Vsaka država članica ob podpori Komisije in ustreznih organov, uradov in agencij Unije na podlagi tega skupnega izvedbenega načrta do 12. decembra 2024 pripravi nacionalni izvedbeni načrt, v katerem določi ukrepe in časovnico za njihovo izvajanje. Vsaka država članica izvajanje svojega načrta zaključi do 1. julija 2026.

Države članice lahko za namen izvajanja tega člena uporabijo podporo ustreznih organov, uradov in agencij Unije, skladi Unije pa lahko državam članicam zagotovijo finančno podporo, v skladu s pravnimi akti, ki urejajo te organe, urade in agencije ter sklade Unije.

Komisija pozorno spremlja izvajanje nacionalnih izvedbenih načrtov.

Člen 13

Spremljanje in ocenjevanje

Komisija do 13. junija 2028 in nato vsakih pet let poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te uredbe v državah članicah in, kadar je primerno, predlaga morebitne spremembe.

Države članice Komisiji na njeno zahtevo pošljejo informacije, potrebne za pripravo poročila, najpozneje 12. septembra 2027.

Člen 14

Začetek veljavnosti in uporaba

1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
2. Ta uredba se uporablja od 12. junija 2026.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 14. maja 2024

Za Evropski parlament

predsednica

R. METSOLA

Za Svet

predsednica

H. LAHBIB